

žrtvovano opravljali vožnje in razna dela brezplačno, ali kljub temu znašajo stroški za postajico okoli 140.000 Din. Postajališče stoji blizu Ehrlichovega (Repnikovega) mlina na meji treh župnij: šentiljske, spodnjekungovske in jarenske. Za slavnost otvoritve in blagoslovitve postajališča, ki se je vršilo v nedeljo, dne 9. t. m., je vladalo po celi okolici veliko zanimanje. Ob prihodu slavnostnega vlaka ob dveh popoldne se je zbralo nad 1000 ljudi iz vseh okoliških občin. Hiše so bile v zastavah. Godba Omladine iz Maribora in šentiljski pevski zbor sta povečala slovesnost. Slavnost je otvoril predsednik pripravljalnega odbora župan g. Vicman. Govorili so še: zastopnik velikega župana okrajni glavar g. dr. Ipavc, odposlanec ravnateljstva železnice g. Črnigoj, narodni poslanec Zebot, oblastni odbornik in gerent okrajnega zastopa g. dr. Veble, dve deklici, duhovni svetnik župnik č. g. Evald Vračko, kateri je tudi blagoslovil zgradbo. Po otvoritveni slavnosti so odkorakali slavnostni gostje z godbo na čelu v gostilno gospe Muršec, kjer se je slavnost nadaljevala. Tu se je razvila prijetna zabava, sledili so govori, petje in godba. Topiči so naznanjali ta dan širni okolici, da so naši obmejni kraji v gospodarskem oziru dosegli zopet lep napredek. Ljubezen do države se s takimi čini in ustanovami najbolj utrjuje, ako narod vidi, da mu oblasti in uprava gre na roko. V našem predelu smo dosegli zadnja leta v tem oziru prav lepe uspehe: tovarno postajo v St. Ilju, novo državno cesto iz St. Ilja v Apačko kotlino, elektrifikacijo in sedaj pa še postajališče Čirknica. Želimo si še cestne zveze z Gornjo Sv. Kungoto in preko Poličke vasi s Sv. Jakobom, pa bomo imeli zveze na vse strani. Omenjam še, da gradi tovarna Sladki vrh žično železnico od postaje St. Ilj do Mure. Tudi ta ustanova bo izročena prav kmalu prometu. Želimo prebivalstvu teh krajev, da bi srečno uživalo dobrine novih gospodarskih pridobitev.

Umor finančnega stražnika Resnika pred poroto. V zadnji številki »Slovenskega Gospodarja« smo poročali o pričetku razprave proti viničarju Vinku Bezjaku, čevljarju Francu Klemensbergerju, Lojzetu Golobu in Dominiku Jamerniku, ki so bili obtoženi, da so umorili ob avstrijski meji v Čeršaku finančnega stražnika Janko Resnika, ki jih je zalotil pri tihotapljenju. Ker sodišče ni moglo ugotoviti krivde, se je v sredo odpeljala cela porota na mesto zločina. Odpeljali so se z jutranjim vlakom sodniki, porotniki, obtoženci in njih zagovorniki. Od postaje St. Ilj so šli v Čeršak peš po tihotapski poti skozi gozdove. Pa vendar tudi ta preiskava ni zločina pojasnila. V sredo popoldan se je razprava nadaljevala v Mariboru pozno v noč ter je bila zaključena z oprostitelno razsodbo. Vsi obtoženci so bili takoj izpuščeni iz ječe.

Nova avtozveza. Z 18. t. m. se otvori avtopromet na progi St. Ilj v Slov. goricah (postaja)—Marija Snežna—Apače—Gornja Radgona. Avto bo vozil iz Marije Snežne v Gornjo Radgono dnevno dvakrat, ob sobotah in sejmskih dnevih trikrat. Ravno tako bo po dogotovitvi ceste St. Ilj v Slov. gor.—Marija Snežna. Tudi na tej progi bo omnibus vozil dnevno dvakrat, oziroma trikrat. Cena vožnje bo 1 Din od kilometra. Lastnik koncesije je gospod Konrad Kauran, slovenjgoriški rojak iz St. Jakoba v Slov. goricah.

Komaj preprečena železniška nesreča. V sredo, 5. okt. se je domala pripetila v Prevaljah velika železniška nesreča. Ko je ob 15.30 prihajal osebni vlak iz Maribora, je v postaji se nahajajoči osebni vlak premikal tako, da je z zadnjim vagonom ogrožal uvoz osebnega vlaka. Trije vozovi so stali izven znamenja, do kamor se sploh sme premikati. Le pazljivosti službujočega uradnika se je zahvaliti, da se je pravočasno preprečilo trčenje. Čim je namreč uradnik uvidel položaj, je odredil, da je tovarni vlak potegnil vozove naprej, nakar je osebni vlak lahko uvozil v postajo, saj je v istem hipu že pridrel po progi.

Tat in tolovaj. Pri Sv. Barbari v Halozah se je zgodil tale žalostni slučaj: Slapernik Adolf, 26 letni agent pri vinski tverki Pukl v Mariboru, je kupoval vino pri Sv. Barbari, obč. Gruševa pri posestniku Ploju. Prišel je s kolesom in ga je pu-

stil pred kletjo, v kateri je bil le malo časa. Ko pride s kleti, ni bilo več kolesa. Hitro je šel po poti naprej, kjer je videl, da ima neki Ribič njegovo kolo. Ko mu hoče vzeti kolo nazaj, ga je Ribič zabodel z nožem v hrbet. Ranjenca so prepeljali v mariborsko bolnico.

Čitatelju »Slovenskega Gospodarja« iz G. Radgone. Uredništvo »Slovenskega Gospodarja« je prejelo nepodpisano pismo od nekega čitatelja »Slov. Gospodarja« v Gor. Radgoni in »več kmetov iz okolice«, da je neimenovani kupil vino in moral plačati trošarino. Vpraša, če je bil to dolžen. Odgovarjamo: Vinogradniku, ki vino pridelal, ga ni treba ne javiti in nič plačati. Vsakdo pa, ki vino kupi, pa mora plačati državno in še občinsko trošarino. Čitatelja pa prosimo, naj pošlano tudi naročnik »Slovenskega Gospodarja« in če bo še kdaj kaj izpraševal, naj se podpiše. Odgovarjamo pa v bodoče le samo naročnikom »Slovenskega Gospodarja«.

Pred važnimi dogodki. Ravno čez mesec dni bo žrebanje znamenite loterije v Murski Soboti. Glavni dobitki so na ogled in vzbujajo velikansko zanimanje. Saj so pa naravnost tudi veliko bogastvo. Ti dobitki so: avtomobil (40 tisoč Din), tovarni voz (5000 Din), šivalni stroj (3000 D), kolo (3000 Din), slamorenica (2500 Din). Razen teh glavnih dobitkov je še okrog 700 drugih. Skrajni čas je, da se vsak pobriga za srečko, ki so skoraj zastoj, kajti 5 Din je res malenkost. Tu še omenimo, da bo dne 15. oktobra velik sejm v Murski Soboti. Takrat se vsi glavni dobitki postavijo na trg, da jih vsak lahko vidi. Tudi je dobro vedeti, da čisti dobiček te loterije gre za zidavo dobrodelnega dijaškega zavoda. Ta zavod se bo imenoval »Martinišče« po imenu zaščitnika sv. Martina škofa. Zavod bodo vodili gospodje Salezijanci, ki so znani kot zelo dobri vzgojitelji posebno v današnjih časih.

Nesreča z možnarjem. V ponedeljek, dne 3. oktobra je Franc Bertole, 27 letni posestnikov sin iz Blatnega pri Piščah nabil star možnar, da bi z njim streljal na predvečer svojega godu. Ko je možnar zažgal in se ta ni pravočasno sprožil, je šel gledat, kaj pri možnarju ni v redu. V istem hipu pa se je možnar sprožil in poškodoval fanta močno po desni strani glave. Domači so ponesrečenca spravili v brežiško bolnico. Bodite previdni pri ravnanju s smodnikom.

Posredovalnica dela v Murski Soboti. Na razne prošnje, se je vendar ustanovila posredovalnica v Murski Soboti, v prostorih »Kmetске posojilnice« (Kolodvorska ulica, poleg javne bolnice). Vsi, kateri želijo kakšnokoli službo ali delo, obračajte se na to posredovalnico, katera vam bo brezplačno preskrbela potrebni zasluzek. Ravno tako se naj tudi obračajo na to posredovalnico osebe, ki so potrebne kakšne delavne moči: hlapce, služkinje, vajence, pomočnike, poljske delavce in tudi pisarniške moči. Obrača se lahko vsak ustmeno oziroma pisмено na posredovalnico.

Strašno dejanje obupane matere. V sredo popoldne se je zgodila v Carevi Čupriji v Bosni strašna tragedija. Miroslav Tür je pri pripravljanju žganja iz sadja po nesrečnem naključju zgubil še drugo svoje oko — enega že poprej ni imel — tako da je postal popolnoma slep in nesposoben za delo. Ko je to videla njegova žena, je zdrvela v strašnem obupu s štirimi svojimi otroci, starimi 8, 5, 4 in 3 leta, proti mostu in jih po vrsti vrgla v naraslo reko Bosno, nakar je še sama skočila v vodo. Ker ni bilo nobenega človeka blizu, so vsi utonili. Strašna nesreča je vzbudila v vsej okolici veliko sočutje z nesrečno družino.

Hiša se je zrušila. V vasi Batijevci v Hercegovini se je zrušila hiša Maksima Zurovca vsled starosti in razpokanih zidov. Pod seboj je pokopala njega, njegovo ženo in brata, ki so težko ranjeni ter dvojce otrok, ki so ju potegnili mrtva izpod ruševin.

Težka avtomobilska nesreča. Na potu iz Kotora v Cetinje se je prevrnil potniški avtomobil, v katerem se je nahajalo 10 oročnikov in 3 vojaški, 20 metrov globoko. Vsi potniki so težje in lažje ranjeni, a eden je mrtev.

Uboj bivšega narodnega poslanca. V sredo so tri neznanke osebe ubile nedaleč od mesta Despotovca v Srbiji bivšega

narodnega poslanca Stanislava Milenkoviča. Oblasti se uvedle najstrožjo preiskavo.

Ljudje, ki trpe na težkem telesnem odvajanju in jih pri tem mučijo obolenosti debelega črevesa ter preobilica krvi v spodnjem delu telesa, pritisk krvi na možgane, glavoboli in prehitro utripanje srca, naj popijejo jutraj in zvečer po ¼ kozarca prirodne grenčice »Franc Josef«. Vodilni zdravniški kirurški zavod izjavljajo, da se voda Franc Josef uporablja z najboljšim uspehom pred operacijami v trebuhu in za njimi. Dobiva se v lekarnah in drogerijah. 1338

Gospodarstvo.

Pred prevzemom kmetijskih šol v mariborski oblasti. Smo že poročali svojčas, da se je vozil v Belgrad k kmetijskemu ministrstvu odbornik za kmetijstvo v mariborski oblasti g. Zupančič radi prevzeta kmetijskih šol. Ko so bili pred kratkem v Belgradu pri finančnem ministru na posebnem posvetovanju predsedniki oblasti, je šlo tedaj tudi za kmetijske šole v Sloveniji. Na podlagi zgoraj omenjenih pogajanj je poslalo kmetijsko ministrstvo mariborskemu oblastnemu odboru predloge, pod katerimi je pripravljeno odstopiti takoj kmetijske šole v mariborski oblasti. Te šole so: mariborska, ona v St. Juriju ob južni žel., in Rakicany v Prekmurju. Te šole so bile za proračunsko leto 1927-1928, torej do 1. aprila 1928, v državnem proračunu po tem redu in za te svote: Maribor 480.000 Din, St. Jurij 520.000 Din in Rakicany 253.000 Din. Poljedelsko ministrstvo je pripravljeno, omenjene šole odstopiti oblastni skupščini s celim imetjem, gradbami, živim ter mrtvim inventarjem in s pridelki, to je s prehrano za ljudi ter živino do nove žetve. Ministrstvo stavi sledeči način prevzema: 1. Vse stroške glede vzdrževanja šol, nastavljenec ter služinčadi prevzame s 1. aprilom 1928 oblastna skupščina. Skupščina pa bo imela tudi vse dohodke od posesti, ki so pri kmetijskih šolah. 2. Od 1. aprila 1928 bo nastavljal oblastni odbor učne moči ter služinčad in si pridrži poljedelsko ministrstvo samo še nadzorstvo nad kvalifikacijo učiteljev, oziroma inženjerjev. 3. Ministrstvo bo vršilo še nadalje sporazumno s predsednikom oblastnega odbora nadzorstvo nad učenim načrtom in nad učnimi knjigami, ki se bodo rabile na teh zavodih. Samoobsebi umevno bo poljedelski minister še nadalje nadzoroval pouk v teh šolah. V omenjenem odloku opozarja ministrstvo oblastni odbor, da mu naj sporoči, ako je pripravljen sprejeti našteje pogoje, da ne bo treba kmetijskih šol vnašati v novi državni proračun. Mariborski oblastni odbor bo poslal te dni poljedelskemu ministrstvu sklep, da sprejme zavode pod predloženimi pogoji in kmetijske šole bodo prešle popolnoma pod oblastno skupščino s 1. aprilom 1928.

Razdelitev diplom in pohvalnic uspešnim bikorejcem za leto 1927. V smislu odredbe velikega župana mariborske oblasti v Mariboru z dne 29. julija 1927, E. št. 651-50 se s tem razglasuje, da se bo vršila slovesna razdelitev diplom in pohvalnic uspešnim bikorejcem leta 1927, dne 15. oktobra 1927, ob 10. uri popoldne v sejni dvorani okrajnega zastopa Maribor, Koroška cesta 26-II. Ob tej priliki se bo vršilo tudi strokovno predavanje o živinoreji. Živinorejci se vabijo, da se udeležijo razdelitve diplom in pohvalnic ter predavanja. — Gerent: dr. Andrej Veble s. r.

Odlikovanje vina. G. dek. upravitelj in duh. svetnik Iv. Šketa, župnik pri Sv. Marjeti niže Ptuja in g. Jakob Poljanec, posestnik in župan v Zagajcih sta dobila za vino, razstavljeno na vinski razstavi v Ptuj, diplomu s pohvalo. Saj je haloško vino zares izborno. To priznanje naj bo vzpodbuda drugim, da še oni z umnim kletarstvom povzdignejo že itak dober sloves haložana. Vinskim odjemalcem, ki želijo prav dobro kapljico, pa priporočamo oba odlikovanca.

Sadna letina v Medjimurju. Talne in podnebne prilike v hribovitem delu Medjimurja (srez Čakovce) nudijo sadnemu drevju zelo ugodne pogoje za njegov rast in rodovitnost. Posebno jablane so redno vsako drugo leto bogato ob-

gem. Iz odprtine se je vsula koruza, že na pol prekuhani močnatni emoki v obliki kaše ter še čisto celi orehi.

Pri živem telesu in polni zavesti razparani puran je zeval v vsem obupu proti nebu. Roza ga je otirala z žganjico, ženske so se praskale po dlaneh in se čudile, koliko prehrane se skriva v puto opitane purana. Bibička je določila natanko, koliko še lahko pusti te ropotije v krofu in koliko mora ven, da bo žival ozdravela.

Obe na dolgo urezani rani je bilo treba nekako zblizati, sicer ne bosta zacelili. Bara je hotela imeti šivanko in nit. Stara mati so prinesli sicer pravo šivanko, a črn cvrtn, po katerem ne celi. Bibička je že preizkusila kot celilno edino — hodno nit. Pri ogledu hodnega cvrtna je modrovala, da je preveč robat za nežno znotranjo kožo, ker za to je treba čiste prazne niti. Prazni cvrtn je bil potegnut skozi šivankina ušesa. Da je šivanje rane manj bolešno, se mora nit potegniti pred šivanjem preko voska. Tudi to se je zgodilo po dolgem iskanju bele voščene sveče. Prvi šiv ni držal, ker je Bara pozabila na voz. Z lovrekom je razčufala konec niti, napravila voz in sedaj je šlo s praznjo ovoščeno nitjo do konca krofove rane. Za špeh in zunanjo kožo je bila dobra prvič prinešena — hodna nit. Operacija je bila končana. Bara je vstala, Jera je spustila peruti, bolnik je šel s odprtim kljunom proti nebu, a ne več tako korajžno kakor pred operacijo. Bibička je naglala babico po bučnega olja in s tem namazala zunanjo rano.

Smrti otetega purana so odnesle ženske za plot v — sneg. Položile so ga tako, da se mu je hladila dolga rana v snegu, da bi ga hladil in odganjal vročino.

Bibička je zagotavljala, da bo bolnik na večer že zibal, a pitati ga ne sme Roza vsaj en dan ne!

Stara mati in Bara sta pili v hiši kavo in se razgovarjali o kurjih boleznih; za plotom v snegu je začel saliti operirani puran s tako naglico, da so zalile strežnico Roza solze kar curkoma. Preplašena dekla v hišo. Ženske so ob stopile ponovno purana in razložile puranovo zevanje ali v vročico ali v piko na jeziku. (Pika ali pivka je osušenje kurjega jezika.) Še na pol živega purana med noge in že prvi pregled jezika je bila ugotovitev težke pike, ki je tudi smrtonosna.

Stara mati so morali po bolj debelo šivanko ter kupico bučnega olja. Snemanje pike z jezika in mazanje z oljem je bilo sicer bolj kratko nego operacija na krofu; bolniku pa ni odvzelo smrtnobolestnega zevanja. Zaupanja je treba, je povdarjala Bara in prisegala pri nebu in zemlji, da bo dočakal iz dvakratne smrtne nevarnosti oteti puran božične praznike. Roza se je useknila na dolgo, obrisala solze in vse babnice so posmukale v kuhinjo, da bo imel puran za plotom bolj mir na samem.

Ženske so klepetale v kuhinji. Babica so pripravljali Bibički špeha in moke v nagrado za posrečeno operacijo, katero so videli na lastne oči tokrat prvič. Kako ponosna je bila Bara, ker je sililo toliko žensk v njo, vse so hvalile navdušeno njeno zdravniško znanje ter spretnost. Občudovanje Bibičke se je tako stopnjevalo, da je vse pozabilo na purana za plotom, če Roza je bila vesela, da je bilo smrtno nevarnemu prepitanju odpomagano tako naglo. Že preko popoldneva je šlo, ko so vrtele babure po kuhinji jezike in je zaživžgal pred kuhinjskim oknom mlinar. Mlinarjev žvižg je bilo znamenje, da je skrajni čas za kosilo, h kateremu je treba pozvati celo družino.

Moja mati so se prestrašili, ko so slišali prihod mlinarja, a štedilnik še čisto mrzel! Mlinar Franc je debelo pogledal, ko je videl kar celo kopo babnic v najbolj zaupnih pomenkih. Po kratkem ogledu brezdelnih žensk si je nategnil oba konca dolgih mustač in siknil:

»Ferdamane babe, pri jezičnih klopotih ste pozabile celo na kosilo, za plotom vam pa leži v snegu poginjeni puran!

Liki strel med jato ptičev je bobnila mlinarjeva opomba na ženščine. Bibičke s špehom ter peharjem moke ni bilo naenkrat nikjer; Rozi so se udrli hudourniki solz; stara mati so si očehali obe dlani in hajdi za plot. Mlinar je govoril istino. Puran z izpraznjeno puto, brez pike na jeziku, ni več stegoval vratu, ni več zeval prosoje proti nebu, glavo je imel zarito v sneg, nogi stegnjeni na dolgo in proč od telesa, rdečekoravdasti vrat smrtnobled — — — Stara mati so ga dvignili, spustili z roke, da je telebnil zopet za plot, ker preminul je — in bil že trdl!

Je preteklo precej časa, predno so si opomogle naše ženske brez Bibičke toliko, da so bile vse enega mnenja: Najboljše bi bilo, ako bi bile zaklale purana pred opera-

cijo. Toliko muk celo predpoldne, nazadnje je pa odnesla Bibičeva Bara lep kos špeha, poln pehar pšenične moke — naša hiša pa je bila na božični dan in na Štefanovo brez običajnega pečene purana s kislim zeljem.

Malodane tik pred božičnimi prazniki na posledicah dvakratne operacije za plotom poginuli puran je spametoval odločilna mesta pri naši hiši toliko, da je obveljalo za bodočnost pravilo: Tudi za proslavo praznikov odločeni puran naj zoblje toliko, kolikor samemu diši. In res, od tedaj naprej smo jedli za vsake božične praznike sicer nepitanega, pač pa zdravo zaklanega purana!

Za razvedrilo.

Rešitev ugank. Vrabec preje pozoblje 100 kg ovsa kot pa dva konja, ker konj sploh ne je. — Odmev odgovarja v vseh jezikih. — Z uganko si glavo ubijaš in te vendar ne boli.

Nova uganka. Iz lukenj samih sem narejena, držim pa vendar, kar se da. Če v sredi popusti le ena, razpadem ti na kosa dva — in moja moč več ne velja. Kdo sem? — Poslal N. N.

Lasje mu izpadajo. V apoteko je prišel siromašen možiček in prosil za mažo, da bi mu lasje rastle. Apotekar ga je vprašal: Ali imate kako bolezen, da vam lasje izpadajo? — Možiček: Bolezni nimam, pa hudo ženo imam!

Važno vprašanje. O poroti sta se dva pogovarjala ter je eden začuden vprašal: Ti ali veš, da je ta ubijalec pomiloščen na dosmrtno ječo? — Drugi: Beži no! Koliko časa bi pa drugače moral sedeti, če ne bi bil pomiloščen?

Tudi dobra metoda. Sodnik je imel pred seboj navihanega tatiča, ki pa ni hotel priznati svoje tatvine. Sodnik pa mu jo je prav natančno do poslednjega koraka popisal in ga vprašal: Zdaj pa povejte, če je bilo tako ali ne? — Tatič: No, gospod sodnik, ravno tako že ni bilo, pa je to tudi dobra metoda!

Če režeš čebulo. Gost iz mesta je gledal deklico, ki je rezala čebulo in bila solzna, pa jo je vprašal: Zakaj pa jokate? — Deklica: Ali ne vidite, da režem čebulo? — Gost: Ti dobra deklica, ti, ali se ti tako smili?